

SZABOLCS

POLITIKAI LAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona.

Egyes szám 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadó: tulajdonos:

Schlichter Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

IV. ker., Vasuti-ut 17.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képviselve van

Levél a szerkesztőhöz.

Azt hisszük nem lesz érdektelen, ha a nyilvánosság elé hozzuk, a hazafias érzelmű mágnásnak szerkesztőnkhez intézetlevelét. Élénk világot vet a magyar főurak véleményére a mai politikai helyzettel szemben.

Szerk.

Nagyságos Szerkesztő Ur!

Kedves barátom!

Éveken keresztül voltam a szabadelvű párt tagja, ismerem a többi pártnak sark és részletelvéit: figyelemmel kísérem a politika zavaros — ma, sajnos, — a vihar által nagyon is felkorbácsolt hullámzásait; látom tornyosulni a felhőt, mely nemzetünk egét homályosítja; aggódva szemlélem a mostani válság egyes periodusait, melyek mind szélesebbé vájják azon ürt, mely a trón és a nemzet közt tátong; hallom a jajveszékelt, mely a hármashétre hónapban végigzúg; bódító a vészharangok kongása, melyeket „az alkotmány temetése alkalmára!” húztak meg; borzalmas a halálmadarak vijjogása a tetem fölött. Pannonia sír. Hunnia gyászol. „Árpád hős magzatjai” hamut hintettek az alkotmány védelmezésében megkopaszodott tar koponyájukra. Szőrcsuhát öltöttek. Jeremiádot zokognak . . .

S vajjon van-e ok műgyászra, e tor-

mával elősajtoltt könyekre?! Hát már tényleg csak multja van ennek a szép, költők által agyondicsért, fiai vérével áztatott talaju országnak, melyről a döblingi szürke ház nagy lakója azt mondta: „Nem volt, hanem lesz!” Hát tényleg tort ülnek már alkotmányunk teteme felett?!

No én nem hiszem! No én még mindig nem látom oly sötétnek a magyar nemzet égének horizontját.

Mert tudok bizni az erőben, melynek oly gyakran adta tanubizonyságát a magyar. Mert tudok remélni az elvek győzelmében, annak a programnak vihart megszüntető, felhőt eloszlató erejében, melynek képviselője az Ujpárt, vezére a „Nagy Sovén” Br. Bánffy. Az a Bánffy, kinél tántorithatatlanabb minisztere az országnak még nem volt, kinél buzgóbb harcosa nincs a nemzeti állam kiépítésének, egy vérbeli politikus, ki oly elvnek zászlaját bontotta ki s toborozta alá a magyarság megerősödéséért, önállóságaért, hegemoniájáért, hatalmáért, boldogulásáért küzdöket, mely — nézetem szerint — az egyedüli, amely megmutatja a helyes utat, amelyen haladva, kilábolhatunk abból a kátyuból, melybe most oly mélyre süppedtek kormányzásunk szekerének kerekei.

Én, ki őseimtől örököltem a király hűséget, ki a koronás apostoli királynak és a dinasztjának mindig loyális alatvalója voltam, vagyok és leszek és hazámat sze-

rettem, szeretem és szeretni fogom, míg porhüvelyemet vissza nem adják az anyaföldnek. Nem tarthatok más üdvözítőbb és a kölcsönös kiegyezéssel összhangzóbb politikát, a mai viszonyok közt is megfelelőbbnek, mint a 67-es alapon álló Bánffyét, melynek tántorithatatlan híve, követője vagyok!

És mert bízom e politika üdvözítő voltában, az Ujpárt elveinek mielőbbi győzelmében, programjának teljes megvalósulásában, mert tudom, hogy Bánffynak vaskezébe kerül mielőbb a kormányzás gyeplője, épen azért nem tartok a már siránkozók, nem állok a gyászolók, a Jeremiádot zokogók táborába, hanem teljes meggyőződéssel valom, amit a legnagyobb magyar mondott: „Magyarország lesz!”

Gróf Pongrácz Jenő.

* * *

A fenti tárgyban vettük a következő levelet is.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Amikor lapodban „Meddig késlekedik még a szabolcsmegyei szabadelvűpárt?” című cikket olvastam, elhatároztam, hogy arra válaszolok, mely válasz, ha eddig késett, tekintsd annak, hogy a bekövetkezett állapotot, bár előre hirdették, alkotmánytisztelő és abban, de csak abban királytisztelő lelkem, mert hisz e kettő

T Á R C A.

Kelj felj anyám!

A gondos anya elaltatta kicsinyeit és maga is pihenésre tért. A még fiatal, erőteljes özvegy nem is sejtette, hogy utoljára hajtott a fejét nyugalomra. A szerető anya gondolni sem mert volna arra, hogy rövid pár óra múltán ő halott, gyermekei pedig árvák lesznek.

Az enyészet angyala, felkereste a kicsiny családot és az édes anyát magához szólította. Hát ily mulandó az ember élete? Igen, jó egészséggel borul ránk az alkony s ki tudja, a hajnali pirkadat élve talál-e?

A nap feljött. A kis város munkás közönsége dolga után távozott. Feltűnt egyeseknek, hogy Kis Pálné még nem foglalatoskodik, holott máskor a kelő nap már szorgalmas munkában találta.

A Kis Pálné háza, udvara csendes. Az anya hirtelen, váratlanul halt el, gyermekei békén alusznak.

A nap már magasra emelkedett, midőn az idősebb Juliska felébredt. Kelj fel, jó anyám, mondá a mit sem sejtő leányka, de az anya nem mozdult.

Kevés idő múltán, Erzsike mosolygó arcával tárta ki karjait és szeretettel motyogta: édes anyám, édes jó anyám . . .!

Az édes anya azonban, aki máskor szeretettel leste kicsinyeinek ébredését, nem mozdul, hiszen halvány arcáról látni lehet, hogy meghalt. A gyermekek anyjukhoz lépnek, kéri őket, hogy keljen fel, hogy lássa el őket reggelivel.

Az anya tovább aluszik. A gyermekek könyekre fakadnak, sirni kezdenek, csókolják a kihűlt kezeket és mindezt nem hallja, nem látja a jó anya, mert halott.

A jó szomszéd néni figyelmessé lett a kicsinyek jajaira, átsietett és megdöbbenve látta, hogy az édes anya nincs többé, hogy az özvegy kicsinyei a legsomorubb sorsra, teljes árvaságra jutottak . . . A gyászhir gyorsan terjedt el. A részvét általános lett és nem maradt szem szárazon, ha az árvákra tekintett.

Rövid idő múltán, megjelent az árvák atyja is, hogy teljesítse hivatalos és emberbaráti kötelességét. Eljött, hogy a szülétlen ár-

váknak atyja, vagyonkájuk hű gondozója legyen. Az árvák atyja igazán megérdemli eme megtisztelő elnevezést. Tisztes arcáról a jóság tükröződik le. Ősz haja tiszteletet parancsol, minden szava bizalmat kelt.

Az árvák atyja szeretettel vigasztalta a kicsinyeket, hogy lesz rájuk gondja, hogy árvaságukat a lehetőségig enyhíteni fogja. A gyermekek ugyan nem értették meg e jóságos szavak jelentőségét, de megértette a gyászoló, az árvák sorsa iránt érdeklődő közönség, mely belátta, hogy a nemesszivűségéről ismert árvák atyja hiven fogja teljesíteni legszebb feladatát. Mennyi vigasztalás van abban, ha az árvák istene oly férfiu kezébe teszi le a gyámoltalan kicsinyek sorsát, aki hiven gondoskodik azokról, akik apátlan, anyátlan árvákká lettek.

A közgyám szokatlanul leverten tért lakására. Ez a körülmény nem kerülte ki nejeinek figyelmét.

— Édes férjem, mért szomorkodol?

— A két szegény árvának szerencsétlen sorsa bánt. Nagyon szeretném úgy elhelyezni őket, hogy árvaságukat ne volnának kénytelenek nagyon érezni igazán, igazán, de boldog is azon gyermek, akinek szülői élnek.

Napernyőkben, keztyűkben, gallérokban, nyakkendőkben, kivágott czipőkben,
alsószoknyákban, stb. újdonságok láthatók

Eisler Károly női, férfi, czipő, divat és rövidáru üzletében, Nyiregyházán.

egybeforradt. hinni nem merte. A való keresztülgázolt hitemen és amikor azt látom, hogy megcsufolták az alkotmányosságot, keserű tapasztalattal gazdagodva, avagy nevezhető e gazdagodásnak szerencsétlen helyzetünk, kérdezem, hol a bűnös?

A cikkiró azt mondja, hogy azon párt keretében van a fészke, melynek kötelékébe tartoztam én, mert e párt a hazafiatlanság vádját némán tűrve, tétlenségében megfertőzte önmagát, táplálta elleneinkben a hitet, hogy mi mindenre kaphatók vagyunk és amikor orcánk pirul, hogy a jelenlegi kormány tagjainak melegágya is e párt volt. hangsúlyozom, hogy e párt kötelékébe csak tartoztam.

A szabolicsmegyei szabadelvű-párt kötelékéből való kilépésemet bejelentettem és ha az állapotok hatása alatt még mindig csodálkozom, hogy bizni tudtam, de egyben nem csalódhatom, hogy e párt kimondja feloszlását. Kimondja intő szózatul az összes szabadelvű pártoknak, mert történelmi időket élünk, amikor a habozás egy leplezett katonaminiszterium bűnségeivé avatná e pártot.

Megtámadtak bennünket, becsempésztek alkotmányunkba egy olyan kabinetet, melynek gyökere a nyomorult haszonlesésen kívül nincs és nem is lehet, mert ki hajlandó hinni, hogy az uralkodó és nemzet közötti ellentétet jobban fogja elsimíthatni Fehérváry és a többiek, kiket kiközösít a jóérzés, mint Bánffy, Apponyi, Justh, Andrassy és annyi más kiválóságunk. A védekezésben egyik vagyunk, szembe szállunk a törvénytelenység rendszerével és multak tapasztalata bizonyítja, hogy a szuronyok gögje megtörik a nemzet egyöntetű akaratán.

E kormány gyászvitézei a légürben fognak lebegni és mi kiheverjük az alkotmányosság e rákfenéit és ha össze tudott bennünket hozni a védekezés, lerázva a multnak meg-megújuló betegségét, összehoz bennünket az alkotás, a munka is, melylyel nemcsak kiheverni törekszünk a csaknem egy évtizedet felölelő válságot, mely a pangás lejtőjére sodorta gazdasági

— Tudod-e mit, édes férjem, Gyalokayné említette, hogy egy szegény árvát kész volna örökbe fogadni. Még ma beszélek az igazi jó-ságu barátnőmmel.

— És a másik, a kisebbik gyermekkel mi fog történni?

— Igen . . . igen . . . a másikkal . . . a kisebbiket meg mi vesszük gondjainkba, míg gyermekmenhelybe, vagy valakinél elhelyezni nem sikerül.

A közgyám homlokon csókolta nejét és azt mondta: ha az árvákkal jól cselekszünk, Isten megáld érte. Most már nyugodt vagyok, úgy gondolkodom e kicsinyekről, amiként legjobban tehetem.

— Jó férjem, te szived sugalata szerint jársz el az árvák ügyében.

— Szív és jóindulat nélkül lehet hivatalnok bárki, de jó hivatalnok és igazi emberbarát nem lehet senki . . .

életünket, hanem ijesztő bajaink e hézagát meg fogjuk oldani azon az alapon, amelyhez a mai napon csatlakozom, a mely a végletek kerülésével, az ellentétek áthidalásával legalkalmasabb alapja valamennyiünk tömörítésének és ez alap, az újpárt alapja.

Természet és nemzet testvérfogalmak, ki állíthatja meg őket fejlődésükben? A mult és jelen egybekapcsolásán épül a jövő és amikor aggodalmat nem ismerve, mert a csalódás aggodalomra okot még nem ad, amint a törpék kabinetje nem nemzetem, hanem társadalmunk romlottságáról tanuskodik. E nemzetszerv még nem beteg, ha ily egyes tagjai arról tanuskodnának is. Így érvágásra nem szorul, hanem azon fejlődhetés biztosítására, melyet fölépít a harc és megegyezés, a 48 és 67 frigye.

Egy kis csapat törtet báró Bánffy Dezső mellett; e kis csapat jövőnk magja, hozzájuk szegődöm én is, beékelődve annak hullámgyűrűjébe, mely oly gazdag színárnyalatu. Volt táboronnak tagjai ide sorakozzanak, mert e nélkül a parlamenti pártalakulás azon rég óhajtott folyamata ismét meghal, mert igaz, hogy bukott kormánynak ellenzéke a helye, de velünk együtt, Isten látja lelkemet, jóhiszemű voltam, egy rendszer bukott meg, mit fölélesztteni részünkről bűn, táborsernagy miniszterelnök részéről hű, hogy ne mondjam, ostoba kísérlet. Miként a halál elvégzi pusztító munkáját, elvégzi a szabadelvűpárttal ugyancsak a kérlelhetetlen végzet, ha a kötelesség hangja késlekednék kimondatni, mi való. Kövesse kiki honfiúi érzésének szavát, én ezt követve az Önök pártjába lépek tisztelt Szerkesztő ur és mikor ezt teszem

maradok tisztelettel

K—r.

Az önálló vámterület és gazdáink.

Irta: Dr. Molnár Dezső.

Mig az iparos és kereskedő világ reménytelen várakozással várja az önálló vámterületet és önálló berendezkedéseinket, a gazdák ép ettől féltik vitalis érdekeiket. A főérv, melylyel az önálló vámterület ellenzői és a közösség fenntartásának szószólói fegyverkeznek az, hogy elveszítjük nyersterményeink legbiztosabb, legalkalmasabb és legkedvezőbb piacát — Ausztriát! Ezen érv bár súlyos és sok jogosultsággal bír, nemesak merőben önző, de főképp rémlátás is. Memcsak azért mert Ausztria ép úgy rá van szorulva azon piacra, a melyen legolcsóbban és legbiztosabban szerezheti be szükségleteit, nemcsak azért továbbá, mert kötelességünk és egy okos tarifa politika mindenképpen képesít arra, hogy a versenyben eredményesen vegyünk részt nyersterményeinkkel, de főképp azért is, mert az önálló berendezkedés nem zárja ki a méltányos vámegegyességet Ausztriával s így a természetes piac megmaradhat alkalmas piacnak is. Nincs ok tehát, sem

arra a kemény harcra-készülődésre, mely gazdaköreinkben észlelhető, sem arra az ijesztetésre, a melyet az agrár tábor napról-napra gyakorol.

A kérdés az marad, mely berendezés biztosít legtöbb adó alanyt, legtöbb előnyt. Ha azt találjuk, hogy a vámközösség nagyobb gazdasági előnyt biztosít az összességnek, mint a külön vámterület, nem volna ésszerű az utóbbit követni. Tény azonban, hogy a kalkulus az önálló vámterület mellett adja a legkedvezőbb eredményt, tehát nincs okunk egyes gazdasági ágak netáni károsodásától megijedni. Mindazonáltal megfontolandó marad, nem-e a leghelyesebb megoldás az, a mely minden üzletágot egy aránt biztosít károsodás ellen és mindegyiknek egyaránt biztosítja a haladást, fejlődést, gazdagodást és ez által a teljes függetlenséget, ha ez a megoldás szintén elérhető! Azt fogják válaszolni erre az összes tényezők, hogy ez nem is megfontolandó, ez természetes!

De hol az a bölcs, a ki ezt a fából vaskarikát megcsinálja? Hát meglehet csinálni, megcsinálja a hazafias és hazafias lelkesedés. Megcsinálja a magyar nemzeti érzés, ha beletudjuk vinni gazdasági dolgainkba. Megcsinálja a nemzeti felbuzdulás, ha nem csak jelszavak által tudjuk s csak szólásokra fölhevíteni, hanem ténnyé tudjuk kovácsolni erős akarat és kitartó munkával,

A gazda közönség ma már az ország minden vidékén szövetkezetekbe van szervezve. E szövetkezetek első hazafias kötelessége mindenkor és mindenben oda-hatni, hogy a szövetkezet tagjai mást, mint magyar ipari terméket meg ne vegyenek, el ne használjanak! Ha a meglévő különböző gazdasági körök, egyesületek és szövetkezetek a magyar iparcikkek terjesztése és a külföldi iparcikkek bojkottálása körül akkép apostolkodnának, amint ezt e nagy nemzeti ügy megkövetelheti, akkor a kereskedő és iparoságak nyugodtan egyezhetnének bele a vámközösség fönntartásába, abból őket kár nem fogja érhetni. Ha a magyar gazdaközönség kizárja a szükségletei köréből az idegen iparcikket, oly fejlődést biztosít a magyar iparnak, a minőt az önálló vámterület biztosítani sohasem tudna. Gyáralapítást követne gyáralapítás, hogy a honi szükséglet fedezhető legyen és a külföld eredménytelenül küzdene esetleg olcsóbb és tetszetősebb árujával. Nem akadna olyan — talán néhány mágnást és egy pár majmolót kivéve — aki megvenné, mert aki magyar és ennek érzi magát, az idegen árut, idegen gyártmányt meg nem vesz. A legtöbb iparcikkről le lehet mondani, esetleg le lehet időlegesen mondani. A kenyérről és húsról nem lehet hazafias (?) szempontból avagy egyes iparágak veszteségének megtorlása kedvéért lemondani.

Nem kell tehát attól félni, ha nem veszünk prágai keztyűt stb., akkor a cseh sem vesz tőlünk búzát v. lisztet stb.

Amit ellenünk meg tudtak tenni, azt már eddig is megtették. Országos agitatio

NAPERNYŐK

legnagyobb választékban

kaphatók

KOHN IGNÁCZ

rövid- és divatáru üzletében.

Városház-palota.

folyt és folyik Csehországban a magyar list ellen dacára annak, hogy erre mi a cseh áruk bojkottálásával okot nem szolgáltatunk, sőt hűséges vevői voltunk és vagyunk! Ám legyen nekik miért izgatni ellenünk! Legyen meg nekünk is a hasznunk belőle, hogy magyarok vagyunk. És ha már, amiként tényleg, agitáció folyik künn ellenünk, adjunk mi igazában okot reá, minden külföldi iparcikk bojkottálásával.

Igy azután önmagától, önmagában meg fog teremtődni az az önálló vámterület, mely minden üzletág haladását, fejlődését, jólétét, gazdagodását egyaránt biztosítja.

Dr. Dicsőffy Sándorról

Eddig a lapok csak röviden hozták a hírt, hogy dr. Dicsőffy Sándor nyiregyházi kir. törvényszéki bírót a király táblabíróvá nevezte ki a debreceni kir. ítélőtáblához, most már alkalmunk van a kitüntetett személyéről bővebben megemlékezni. Ha mindent úgy [a maga egyszerűségében tárunk fel, mint a tények állnak előttünk, már abból is láthatjuk, hogy a kitüntetés olyan embert ért, aki arra rátermett, aki azt teljes mértékben megérdemelte.

A nyiregyházi jogászkar: bírák, jegyzők, ügyvédek, ügyvédjelöltek folyó hó 17-én, szombaton este a „Korona” nagy termében tartott banketten bucsuztak el az új táblabírótól. Megjelent ott — ugyszólván — mindenki a bíróságtól, megjelent mindenki az ügyvédi karból, a meg nem jelent keveseket bizonyára elháríthatlan akadály tartotta vissza. Hogy azonban mily rokonszenvenek örvendett az új táblabíró, mutatja az is, hogy a vidéki járásbírók is képviselve voltak a banketten, mely a jelenlevők számánál, hangulatánál, előkelőségénél fogva egész ünnepélylyé fejlődött.

8 óra után mindenki a nagyteremben volt. Rövid s halk discurus után helyet foglalt az asztalok körül körülbelül 120 ember. Legfelül dr. Dicsőffy Sándor, ki előtt az asztalon a Méltóságos Megyery elnöké Önagysága hatalmas csokra diszlett, a terem legékesebben szóló leggyöngédebb gyönyörű elismerése a kitüntetett iránt, mellette Megyery Géza curiai bíró, elnök és Kovács István táblabíró, széjjel vegyesen — distinguált rendezéssel — bírák, ügyvédek, jegyzők, ügyvédjelöltek, a törvényszéki hivatalnokokkal és szakértőkkel.

Legelőször Megyery elnök emelt poharat a kitüntetett egészségére, azokat az érdemeket vázolatva röviden, melyek hervadhatatlan babérai a nyiregyházi törvényszéknek s a magyar bíráskodásnak. A szónok minden képességével s a szónok minden melegségével telt beszédet a legnagyobb lelkesedéssel fogadta az egész ünneplő közönség. Beszéltek még dr. Szikszay György kir. ügyész, ki szintén az ünneplőre és az elnökre, Halasi János az ügyvédi kar nevében az ünneplőre, dr. Hoffmann ügyvéd, ki Kovács István táblabíróra üritette poharát, továbbá dr. Prok, Álmos Zoltán, Dobos főszolgabíró, Szitha Sándor és mások. Az ünneplő a Méltóságos Megyery elnökének nevét fonta pompás beszéd koszoruba.

A szó elrepül. Az ünneplőhöz intézett szavakat nem fogja fel egészében senki, de az azokból kiérzett, őszinte ragaszkodás és szeretet sokáig rá fog mutatni arra az ürré, amit itt hagyott. Nem tettünk mi ott fenn fogadalmat, de hisszük, hogy egyszívvel lélekkel mindig ápoljuk majd az emlékezős elhervadhatlan virágait.

Tünde.

Hirdetmény

a fegyveradóra vonatkozó bejelentések tárgyában.

Fegyveradót fizet mindenki a birtokában levő, vadászatra használható lőfegyverek után, ugyszintén azon fegyverek után, melyek családtagjai, vadász cselédjei, a vadak gondozására és erdőterületek őrzésére alkalmazott cselédjei, valamint mező-, szőlő- vagy erdőgazdaságban alkalmazott csöszök, pásztorok és erdőkerülők birtokában vagy használatában vannak. Az, aki csak fegyveradót fizet, köteles a birtokában levő s vadászatra használható fegyvereket szám szerint s annak megjelölése mellett: vajjon egy vagy két csövűek-e, bejelenteni, a bejelentést lakásának pontos megjelölése mellett sajátkezűleg aláírni és az 1905. évi június hóban ama községi előjárásnak vagy városi adóhivatalnál benyújtani, a hol az adóköteles állandó lakását tartja. A bejelentés élő szóval is történhetik, mely esetben az adóköteles bemondása szerint a bejelentési űrlapot a községi jegyző (városi adóhivatal) köteles kitölteni. A ki évközben lép adóköteles fegyver birtokába, tartozik ezt a fegyverét a birtokba vételtől számított nyolc nap alatt bejelenteni. Azok, kik a törvény értelmében adómentes fegyverek birtokában vannak, kötelesek ezeket a fegyvereket, egyszer-mindenkorra az illető községi előjárásnak (városi adóhivatalnak) arról szóló bizonyítványával ellátni, hogy a bejelentett fegyverek adómentesek. A községi (városi) közegek által a fegyveradóról készített kivetési lajstromok a kir. pénzügyigazgatóságnak érvényesítési záradékával ellátva a község (város) házában 8 napi közzémlére kitétetnek, hogy azokat mindenki megtekinthesse, netaláni felszólamlását beadhassa, esetleg a másokat illető adóketésekre vagy esetleges fegyvertitkolásokra nézve észrevételeit megtehesse.

A felszólamlások és az észrevételek a fent kitüntetett határidő alatt a kir. pénzügyigazgatóságnál nyújtandók be, mely az észrevételek alapján a szükséges intézkedéseket megteszi, a felebezéseket pedig a közigazgatási bizottság elhatározása alá terjeszti.

A vadászati jegy iránti bejelentések szintén 1905. évi június havában nyújtandók be az adóköteles (illetőleg kezes) állandó lakására nézve illetékes járási főszolgabírónál (városokban a polgármesternél.)

Ha valaki évközben kívánja a vadászat gyakorlását megkezdeni vagy eddig élvezett vadászati adómentessége megszűnik, a bejelentést azonnal megtenni köteles. Vadászati jegy váltása esetében a fegyveradó a vadászati adóval együtt a kir. adóhivatalnál fizetendő.

Az esetben, a midőn valaki már a községnél (városnál) befizette a fegyveradót és azután kíván vadászati jegyet váltani, a fegyveradó-igazolvány a kir. adóhivatal által bevonatik s a befizetett fegyveradó a vadászati adóval együtt a vadászati jegyen kitüntetettik. Magától értetik, hogy a már befizetett fegyveradót újból nem kell befizetni.

Az 1883. XXIII. t.-c. 6 §-a értelmében a vadászati adó alól ki vannak véve az ezen szakasz a) pontjában említettek kivül: 1. a vadászterületek tulajdonosainak vagy bérlőinek szolgálatában álló vadászcseléddek, 2. a vadak gondozására és vadászterületek őrzésére alkalmazott cseléddek, 3. a mező-, szőlő- és erdőgazdaságnál alkalmazott csöszök, pásztorok, erdőkerülők, 4. a hatóságilag fölesketett erdőtisztek, erdőőrök és a kir. erdőfelügyelőség személyzete.

Az adómentesség igazolásául szolgál az 1., 2. és 3. pontok alatt említett egyéneknek: a kir. adóhivatal által kiállított fegyveradó-igazolvány, a 4. pont alatt említett egyéneknek pedig az eskübizonyítvány eredetije, vagy hivatalos másolata.

Az, a ki adóköteles fegyverét az adó alól elvonja, eltitkolja vagy az adóköteles lőfegyvereket — a törvényben meghatározott eseteket kivéve — vadászatra használja, az eltitkolt vagy adó alól elvont minden darab fegyver után 20 koronától 40 koronáig terjedhető bírságot tartozik fizetni. A befizetett bírságnak egy harmada a feljelentőt illeti.

A vadászati adójövedéki kihágások az 1883. évi XXIII. t.-cz. 43. §-a értelmében toroltnak meg.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Kelt Nyiregyházán, 1905. évi június hó 24-én.

Eckerdt Elek, s. k.

kir. pénzügyigazgató.

A mentőtanfolyamról és az életmentésnek városunkban való szervezéséről.

Nyiregyházán, mint a vármegye székhelyén, a kereskedelemügyi ministerium megbízásából folyó hó 19, 20, és 21-én tanfolyamot rendezett dr. Virosztek Győző, a Budapesti Mentő-Egyesület főorvosa. A városháza nagyterme csak nem megtelt. A vállalatokból kirendelt, valamint az önként jelentkezettek száma jóval meghaladta a százat.

A főorvos előadása mindig élvezetes volt és az általa felhozott érvek megtették a kívánt hatást. Rendkívül szerencsésen választotta meg az előadás hangját. Több tanfolyamot ballgattam már végig és azt tapasztaltam, hogy egyik sem tudott olyan eredményt felmutatni, mint a nyiregyházi. Vannak olyan kiküldöttek, akik tulságos népies modorban beszélnek és orvosi tekintetben kevés értékük van az előadásuknak. Mások tudományos magyarázatot tartanak és a hallgatóság nem érti meg. Virosztek doktor előadásában egyesítette a kétféle előadás előnyeit, annak hátrányai nélkül.

Meglátszott, hogy gyakorlati ember, aki népies nyelven is megtudja magyarázni az életmentés kellékeit. Fokozta az előadás értékét az, hogy gyakorlati uton is bemutatta az egyes teendőket. Az előadás alkalmával hangoztatott irányelveket máshelyen közöljük le és felhívjuk reá olvasóink figyelmét.

Szerda este Virosztek dr. bucsuzójában köszönetet mondott a város hatóságának és a megjelent hallgatóságnak. — Csodálkozását fejezte ki, hogy még eddig nincs a mentői intézmény nálunk rendszeresítve és annak szükségességét megdönthetetlen érvekkel támogatta. Balla Jenő tanácsos nagyon szép beszédben mondott köszönetet a remek előadásért és a hatóság nevében ígéretet tett az eszme pártolására. Mind kettőjüket hatalmasan megéljeneztek.

Nem hallgathatjuk el mi sem azon közkívánságot, amely abban nyilvánult meg, hogy a mentői intézményt városunkban is rendszeresítse a hatóság. Gyakran fordulnak elő nálunk is szerencsétlenségek és a sérültekkel való elbánás sok kívánni valót hagy fenn. Most a rendőrség szállítja be a baleset által sulytottakat. Nagyobb szerencsétlenségeknél a tűzoltók is segédkeznek nekik. Tehát ma is a hatóság emberei, a város fogatán mennek ki a szerencsétlenség helyére és szállítják be a sérülést szenvedettet a kórházba.

Tulajdonképpen tehát csak arról van szó, hogy a meglévő személyzet az okszerű életmentésre kioktattassék. Kényelmes szállító eszközök és mentőszekrény beszerzése is halaszthatatlan. Nálunk csak arra van szükség, hogy a szerencsétlenség helyén a beteg az első kötéssel elláttassék és a kívánatos vigyázat mellett lehető gyorsan a kórházba szállítsák. Ennek a rendszeresi-

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól, mint hathatós szer

tüdőbetegségeknek, légzőszervek hurutos bajainál ugymint **idült bronchitis, szamárhurut** és különösen **láb-**

Sirolin

badozóknál influenza után ajánljatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4. — kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alatti céggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájcz.)

tése kevés költségbe kerül és a tűzoltói őrseg elláthatja a mentési szolgálatot is.

Hisszük, hogy az elmondottakat Májerszky Béla, úgy is mint a város polgármestere, de úgy is mint a tűzoltó egyesület elnöke fontolóra veszi és jóakaratu támogatásában részesíti. Dr. Konthy Gyula tűzoltó testületi parancsnoktól sokat várunk, aki a személyzet kioktatása és a működés ellenőrzése tekintetében sokat tehet. A vezetőség pedig olyan eredményes munkásságot fejtett ki már eddig is városunk fejlesztése ügyében, hogy előre is biztosra vehetjük a mentő intézmény rendszeresítését.

Nagyon megkönnyíti a mentők működését az a körülmény, hogy telefon csak nem minden utcában található; a szolgálati utasítás pedig kötelességévé teszi minden előfizetőnek, hogy veszély esetén bárkinek átengedje a telefont. A gyors híradás lehetősége meg van oldva és most csak az elszállítás kérdése van hátra.

Sps.

Városi közgyűlés.

Tegnap ismét közgyűlés volt a város-házán.

Első tárgy boldogult felejtethetlen Bencs László polgármesterünk arcképének megfestése és nevére egy 2000 kor. alapítvány tételében hozott törvényhatósági határozat bemutatása volt. Mint már annak idején, amidőn annak megszavazása napirenden volt, kegyelettel vette a képviselőtestület tudomásul. A törvényhatósági véghatározatok bejelentésének egész sorozata következett ezután, mind tudomásul vétetett. Csak a Korona szálloda bérbeadásánál kezdett érdekesebb lenni a közgyűlés. A tanács és pénzügyi szakosztály bejelentése szerint, egyetlen-egy ajánlat érkezett be, éspedig a Nébenmayer és Salamon ajánlata, kik a Koronáért 34000 kor. évi bért ajánlottak fel. Javasoltatik, hogy a közgyűlés ez ajánlatot fogadja el.

Sándor Mór szólalt fel e kérdésben, nem fogadja el a javaslatot, mert szerinte meddő volt az árverés, mivel ezen nagy bérletre csak egyetlen ajánlat érkezett be. De nem fogadja el azért sem, mert az ajánlat jóval mögötte áll az előbbi árverésen megajánlott bérösszegeknek. Az előbbi árverésen ugyanis az egyik árverező 34000 korona évi bért és a beruházandó összegek után 7 százalékot ígért. A másik árverező 34000 koronát és a beépítendő összegek 5 százalékát ígerte.

De nem ajánlja a képviselőtestületnek az ajánlat elfogadását azért sem, mert a tanács nem járt el az árverés körül helyesen, a mennyiben ezen bérleti hirdetésben felvette, hogy az ajánlati verseny csak kormányhatóságnál elintézés alatt levő felebbezések mikéntjéül feltételezetten hirdetik meg. Mivel pedig az árverés előtt a reflektánsok a kormány határozatról még tudomásul nem bírtak, hiába való költséget pedig senki sem szeret, az ő tudtával több komoly reflektáns nem árverezett.

Azt, hogy közben a kormány döntött e kérdésben, közhírré nem tette a tanács és a helybeliek is csak kéz alatt tudták meg a döntést, magukat az ez ügyben felebbezőket sem értesítették eddig hivatalosan erről. Mindezeknek alapján indítványozza, hogy a képviselőtestület ne fogadja el a tanács javaslatát, hanem, hogy most már klauzula nélkül hirdessen új árverést.

Májerszky polgármester elmondja, hogy nemcsak a tanács, hanem a pénzügyi bizottság is el és megbírálta az ajánlatot és azt a város jól felfogott érdekében ajánlja elfogadásra. A város elérte a kívánt haszon-

bért és mást nem óhaj. A nagy többség elfogadta a tanács javaslatát.

Általános meglepetésre a szavazás után, a polgármester bejelenti, nagy moraj közepette, hogy szerencsés a képviselőtestületnek bejelenteni, miszerint a Korona átalakítására vonatkozólag a tervek megérkeztek tegnap, (már az árverés előtt is itt voltak. Szerk.) és ezeknek beérkezése után felhívta a Korona leendő bérlőit és tudtukra adta, hogy vízvezetékét, gőzfűtést, átalakítást fognak csinálni. (felkiáltások minden felől: miért nem a szavazás előtt mondta ezeket, akkor nem szavaztuk volna meg) és erre a bérlők a befektetendő összegek után 5%-ot ajánlottak fel. (általános láрма,) de azon kikötéssel, hogyha közben Nyiregyházán más szálloda épülne, a haszonbért a város majdan szállítsa le, (Sándor Mór oda kiált a gazdáknak, „no ha a békát megették, ezt is egyék meg!”)

Balla Jenő szólalt fel aztán és kérte a képviselőtestületet, hogy ne vegyék tudomásul, különben is csak tájékozás céljából mondta el a polgármester.

A városi közegetvám 1904. évi zárszámadásának betérjesztésénél ismét felszólt Sándor Mór és hevesen támadta meg a tanácsot, a miért ezen zárszámadást szándékosan kihagyta a városi zárszámadásból és ha kihagyta, mért nem nyomatta és osztatta ki ezen zárszámadást is a képv. tagok között, hisz itt nincsenek csodagyermek, gyorsszámolók, akik egyszeri hallás után felfogják a rengeteg számokat és mindjárt el is bírálják azokat, reméli, nincs ezen számadásban titkolni való, ő is hozzá akart ezen számadáshoz szólani, de így kutyafuttában nem teheti (Imre János kicsinylőleg szól közbe). Sándor visszavág: igenis hozzá akarok szólani, még pedig alaposan, ha az nem is tesz az urnak, annyi jogom van ehhez, mint az urnak, indítványozza, hogy a képviselőtestület utasítsa a tanácsot, hogy ezen zárszámadást nyomassa ki és osztassa ki, hogy módja legyen kikinek hozzászólani.

Májerszky polgármester elmondja, hogy a zárszámadás helyi szokásként ki volt hirdetve, keresztül ment a bizottságokon, azok elfogadták kiknek módjában lett volna hozzá szólani. a városnál nincs mit titkolni, ezelőtt is ily módon cselekedtek, különben is a felsőbb hatóság még alaposan átfogja azt vizsgálni.

Sándor Mór azt válaszolja, hogy nem törődik azzal, mi a helyi szokás, nem Oroson, Napkoron vagyunk, hol az ilyenek is megjárják. (Polgármester: Nem bizony, de Nyiregyházán, rendezett tanácsu városban, Szabolcsvármegye székhelyén.) Annál inkább kell, mert ilyen városban vagyunk, kell ilyen városnak megfelelőleg a zárszámadásokat betérjeszteni, és nem egy nagy számcsoporttal elbűvölni a képviselőtestületet. Ő nagyon becsüli a szakosztályokat, tudja, hogy azok alaposan megszokták mindent vizsgálni, de senkit nem tart csalhatatlannak, és tudja, hogy a képviselőtestület sok tagja is ért ehhez a dologhoz, ezeknek is van hozzászólási joguk, bejelenti, hogy amennyiben javaslatát el nem fogadnák, jogorvoslattal fog élni.

Még néhány szabadságolást engedélyezett a közgyűlés és mentek sokan áldomást inni.

HIREK.

Az Urnapja.

Féltre az élet küzdelmeimel járó gondolatok súlyos rögi barázdáival és emelkedjen fel szívünk a Hosának és Alleluják mennyei birodalmába, ezen a napon, midőn az Urnak napja van.

A szín pompával ékesített mezők fölött csicsergő madárdal ép úgy hirdeti e nagy napot, mint a Lión oszlopos csarnoku domjának Nagyboldogasszony harangja. Az Isteni természet az ő véghetelenségbe terjedő titkával és koronájával, a szabadakarat gyarlóságával is oly fenséges emberrel áhitatra kél, hogy elrebbenjen ajkáról a legszebb dicsőítő ének: „Venite ad oramus te Panem angelorum.”

A nép sokaságától kísérve, arannyal átszőtt menyezet alatt a tömjénfüst gomolyában, virággal felhintett ösvényen halad a kenyér alatt elrejtett Jézus. Kinek előképeként a manna és mint az oltári szentség előképe, a citrom kivirágzott vesszőjét is magában foglaló frigszekrényvel hordoztatott körül egykor Izrael népe által. És felhangzik a chorál a koronás próféta szavaival: „Ettette őket a buzának legjávával!”

Az Urnapja az öröm napja annak emlékére, amikor Jézus a kenyeret vevé, megszégé és mondván: „Vegyétek és egyétek, ez az én testem, mely éretetek adaatik; ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.” Hasonlóképen a kehelynél is.

Ezt mondá Jézus, ki feláldozván önmagát, végtelen szeretetének gondját az is, hogy mindig hívőivel maradjon a kenyér és a bor színében.

A megváltás nagy eseményeinek lángége az utolsó vacsorán kezd kidomborodni, a Golgothán fejeződik be és a feltámadásban nyer teljes kiigazolást.

Az első és másodikban a gondoskodás és szeretet, harmadikban pedig az igazság verőfénye adja meg a Megváltó tanában az ember lelkének azt az erőt, azt a tudatot, azt a fenséges érzést, melyet a hit malasztja nyujtani képes.

Ez az erő, tudat és érzelem emeli a nagy nap jelentőségét, midőn is a magyar nép leborulván, az öröm könnyeivel imígyen esdekel:

„Áld meg országunkat
Mi magyar hazánkat,
Vezéreljed jóra
Ami királyunkat.
Rontsd meg ellenségünket,
Kik üldöznek bennünket,
Jézus teste, vére!”

És mikor fölemeltetik a főpap által, a nagy természet csodálatos ehoja száll alá, mintha mondaná:

„Venite ad oramus te panem angelorum!”...

Kitüntetés. Öszentsége X. Pius pápa, Pongrácz István kassai vértanu boldoggá avatásának kedves emlékére, az ünnepségre Rómába összejött Pongrácz-családban, gróf Pongrácz Kálmán cs. és kir. kamarásnak, Nagy-szent-Gergelyrend középkeresztjét a csillaggal adományozta. A Pongrácz családot ért ezen magas értékű kitüntetéshez amidőn szívesen gratulálunk jelezzük, hogy a nagy rangú rendjel adományozása megyénkben a legnagyobb örömet keltette.

Megyegyűlés tartása várható rövidesen. A Fehérvári kormányának a kinevezése ugyananis annyira felizgatta megyénkben is a kedélyeket, hogy mozgalom indult meg a rendkívüli megyegyűlés összehívása és bizalmatlanság kifejezése iránt.

Pilis István a vármegye tisztii alügyésze pedig a következő levelet intézte Szikszay Pál alispánhoz: Tekintetes Alispán ur! Tekintettel arra, hogy bár törvények által biztosított alkotmányunk van, mégis nélkülözünk egy oly kormányt, mely az állami adók és közjövödelmek behajtására, sőt beszedésére és fölhasználására is jugosult volna, tekintettel arra, hogy nem bihetem azt, hogy akadjon ma már magyar, a ki az alkotmány kigunyolására, ennek a türelmes, de önzetes nemzetnek lábball tiprására önkéntes adófizetések által eszközül ajánlkoznék s te-

Legnagyobb választék!

Legújabb napernyők, női-, férfi-harisnyák,
keztyük, ruhadiszek, és nyakkendőkben.

GOLDSTEIN J. SÁNDOR

= női- és férfi-divat üzletében =

Nyiregyháza Pazonyi-u. 4.

kintettel arra, hogy attól a kormánytól amely az állam követeléseit be nem szedheti, az állami kiadások teljesítését sem kívánhatom, sőt el sem fogadom, tisztelettel bejelentem, hogy a tisztai alügyészi fizetésem a törvényen kívüli idő alatt föl nem veszem, de kérem alispán urnak az iránti szives intézkedését, hogy folyósított fizetésem mindaddig letétileg kezeltessék, ameddig a törvényen kívüli állapot megszűnik, amikor minden újabb utalványozás nélkül a letett összeg felvételét alkotmányos érzésemmel összegegyeztettem. Kijelentem egyuttal, hogy állásomat melyre Szabolcsvármegye közönségének megtisztelő bizalma emelt, el nem hagyom s eskümhöz hiven teljesítenem tovább is hivatali kötelességemet, mert tudom, hogy Hazámnak minden közemberére szüksége van. Tisztelettel Pilisly István dr. tisztai alügyész.

Képviselői gyűlés lesz e hó 27-én, amidőn a közgyámi allást töltik be.

Választás. A Bátor Hirsch Mór jótékonyági egyesület végrehajtó bizottsága f. hó 22-én második orvosává dr. Ernyei Jánost választotta meg.

A polgári leányiskola amiként már jeleztük f. hó 25-én iskola ünnepélyt rendez, fennállásának 25-ik évfordulója alkalmából, a városi színházban. A rendezőség nem csak jelenlegi növendékeit lépteti fel, hanem sikerült megnyerniök a volt növendékek közül is sokat, akik közül nem egy már szép hírnévre tett szert. A program — melyet mult számunk teljes egészében hozott le — rendkívül szellemesen van összeállítva és sok élvezetet ígér. A tisztajövedelem a „Tanulmányi kirándulási alap javára fordítatik és a megnyilatkozott meleg érdeklődésből ítélve, tekintélyes összeget fog kitenni.

Gömbölvő verseny. A kisvárdai igen szépen rendezett gömbölvő verseny e hó 22-én folyt le díszes és nagy számu közönség jelenlétében. A díjakat a következő urak nyerték: Az elsőt Soldos Kálmán Kemece, a másodikat Rónay Jenő Nyiregyháza, a harmadikat Borbély Bandi Kisvárdá, a negyediket Hrabovszky Guidó Kisvárdá, az ötödiket Kállay Emil, a hatodikat Somody dombrádi lelkész, a hetediket Kerekes József Kisvárdá, a nyolcadikat Balázs eljárásbíró Kisvárdá, a kilencediket Dréner Ede.

A Kecskeméti tanulmányut terve. Örvendetes tanujelét adják gazdáink előrehaladottságuknak, midőn szép számmal jelentkeznek a Kecskeméti tanulmány kirándulásra. Reméljük, hogy elhatározását senki sem fogja megbánni, mert a hasznos tapasztalatokon kívül egy tőzsgyökeres magyar város gazdáinak vendégszeretétét is lesz alkalmuk élvezni. A kecskeméti gazdasági egyesület egy átiratának részletét közöljük az „igazi czél megismerése végett:

Tisztelt Társegyesület! Egyesületünk örömmel vette tudomásul, hogy a szabolcsmegyei gazdák egy csoportja, csatlakozva a debreceni gazdák tervezett kirándulásához, e hó végén tanulmányi utat terveznek Kecskemétre. Szikszay Sándor titkár ur értesítése folytán úgy tudjuk, hogy a kirándulás célja megtekinteni Kecskemét szőlészetét és gyümölcsészetét, ezzel kapcsolatban az értékesítést és piaci forgalmat tanulmányozni, végül pedig a bugaczi pusztán levő gulyabeli tenyésztésünkről fogalmat szerezni és egyuttal az itteni homoki gazdasági viszonyokról képet alkotni. Készséggel vállalkozunk ezen törv megvalósításához nemcsak kalauzolásunkkal, de magyaros vendégszeretetünkkel is, és ezt a Pünkösdi első napján Szegedy György gazdasági tanácsnok elnöklete alatt megtartott értekezlet annyira magáévá tette, hogy gazdáink színe java kötelességének ismeri, hogy a Kecskeméti napok emléke kellemes és tanulságos legyen. Reményünk van, hogy

a Törvényhatóság és az összes tényezők támogatását is megnyerjük. stb.

Ezután részletesen ismerteti a tanulságos tervet, mely szerint Bugacz-pusztán tenyészállat díjazást is fognak tartani. Mi részünkről ezek után nem tartjuk szükségesnek senkinek a buzdítását, mert aki ezek után az alkalmat nem ragadja meg, azt bizonyosan nem érdeklik ezen dolgok. Megjegyzésünk csupán az, hogy Kecskemétet követendő példának állítjuk fel törvényhatóságunk elé is, mert tanulságos, hogy a gazdaközönség és törvényhatóság egymást kölcsönösen támogatva és egymás mellett kitarva, nagy célokat érnek el. Ott már tudják azt, hogy egymás támogatása nélkül csak fél munkát lehet végezni, hogy a város és törvényhatóságnak kötelessége minden közérdekű és hasznos ügyet támogatni, és azt erkölcsi súlyával és megfelelő áldozattal a cél felé vinni.

Értesülésünk szerint, a kellő előrelátással nagyobb számban kért kedvezményes vasuti jegyek lehetővé teszik az olcsó utazást. Kecskemét város polgárságának vendégszeretete pedig nem csak kellemessé teszi az ott tartózkodást, de lehetővé teszi azt is, hogy minél kevesebbe kerüljön az. Még egy pár kedvezményes vasuti jegy áll rendelkezésre, ajánljuk tehát az érdeklődőknek lehetőleg még ma való jelentkezést, mivel a korlátolt számu jegyek kiadása után, a legjobb akarat mellett sem tud a titkár jelentkezést elfogadni. Az indulás f. hó 28-án lesz városunkból.

Necrolog. Fedor Ágoston, városunknak huzamos időn át volt adópénztári ellenőre megszűnt élni, kinek elhunytára vonatkozólag a család következő gyászjelentést adta ki: Karner Vilmosné férjével, Hugó Zsigmondné férjével, Antal Jánosné férjével, mint gyermekei, az összes rokonság nevében is fájdalommal telt szívvvel tudatják a jó atyának és szeretett rokonnak Fedor Ágoston-nak 1905. június hó 17-én d. u. 4 órakor, életének 83-ik évében, rövid szenvedés után, végelgyengülésben történt elhunytát. A boldogultnak hült tetemei f. hó 19-én délután 3 órakor fognak az ág. ev. egyház szertartása szerint az Erzsébet-kórházi kerti lakból a vasut melletti sírkertbe örök nyugalomra helyeztetni. Nyiregyháza, 1905. június hó 17. Béke lengjen hamvai felett!

Rajzkiállítás. A nyiregyházi ág. hitv. ev. főgimnázium egyik tantermében Kozák István rajztanár, a tanulók rajzaiból sikerült kiállítást rendezett. Sok szó esett mostanában Budapesten a rajztanárok kongresszusán, a rajztanítás módjának megváltoztatásáról. Örömmel konstatáljuk, hogy a miről ezen gyűléseken mint jövő programról hallottunk, ezen kiállításon nagy részben már is realizálva látjuk, főleg hogy tanulók a tanár vezetése mellett bizonyos önállóságot tarthatnak meg a rajzolásban. Az eddigi kiállításoktól eltérőleg itt önálló kompozíciókat is láthatunk. Főleg dicséretet érdemel Kozák tanár a magyaros motívumok ismertetéseért, és a precíz rajz tanításán kívül a színérezék fejlesztése, és az iskolai rajznak a dekoratív iparművészethez való közelebbviteléért. A kiállítás tudunkkal naponként díjtalanul megtekinthető.

Erdei ünnepély. A jótékony nőegylet által fentartott ipariskola f. évi július 2-án vasárnap „Erdei ünnepély” címen egy nagyszabású tréfás és komoly előadásokkal tarkított mulatságot rendez a tennispályán és az erre a célra átalakított helyeken. Az előadásokat tánc követi. Az előkészületek kezdetüket vették s ha hozzá tesszük, hogy a rendezés élén Kégly Szeréna igazgatónő és dr. Kovács Elekné urnők állanak, kiknek rendelkezése alatt szakavatott rendezők állanak, kikhez körülbelül 120 nyiregyházi fiatal ember mint rendező csatlakozik még, egy oly pompás

mulatságot remélhetünk, mely felülmul majd minden várakozást, minden eddigi vállalkozást és kielégít minden magas igényt. A belépő-díj 1 korona lesz.

Nyilvános köszönet. A nyiregyházi ág. h. ev. népiskolák évrő vizsgálati június hó 15-től június hó 22-ig bezárólag az egyházi és iskolai előjáróság és a szülők élénk érdeklődése mellett folytak le. A szorgalmas s jó magaviseletű tanulók között az e célra rendezett iskolai alapítványok kamataiból 742 kor. 65 fill. készpénz, 69 énekeskönyv, 45 biblia és 153 különböző jutalomkönyv 411 k. 82 f. értékben osztatott ki. — Kedves kötelességemnek tartom, hogy elősoroljam itt azon tanügybarátok neveit, akiknek örömeik telt abban, hogy megjutalmazták azon jó tanulókat, akiknek ösztöndíj vagy jutalomkönyv már nem jutott, azonban nyilvános dicséretet nyertek. Somogyi Gyula ur ez idén is két szegénysorsu jeles előhaladásu tanuló megjutalmazására 20 koronát bocsátott rendelkezésünkre. Ez összegből Pivnyik László VI. oszt. tanuló 10 koronát, Veszeli Erzsébet V. o. tan. szintén 10 koronát kapott. Csengery Gyula ur az ujteleki iskolában 7 bibliát és 3 jutalomkönyvet, Csengery Kálmán ur a Bálintbokori iskolában 4 jutalomkönyvet, Csengery Mihály ur a központi IV. leányosztályban 4 jutalomkönyvet, Tornai István ur a buzatéri iskolában. a központi III. b) és az V—VI. leányosztályban 13 jutalomkönyvet, Dr. Prok Gyula isk. felügyelő ur a körtve utcai iskolában, Barzó Mihály ur a központi IV. és III. a) fiu- és Piringer János ur az V—VI. fiuosztályban több értékes jutalomkönyvet osztottak ki. — Fogadják nemeslelkű jótévőink adományaikért iskolánk nevében őszinte hálaik kifejezését! Órizzék meg a jövőben is iskolánk iránt táplált ezen meleg érdeklődésüket. — Nyiregyháza, 1905. jun. 22. Ruhmann Andor, ig. tanító.

Öngyilkosság. Mindnyájunknak élénk emlékezete van még az, hogy Dövényi Gyuláné ez év tavaszán meglötte magát a helybeli vasuti temetőben. Rövid idővel azelőtt vesztette el férjét, aki helyben tanító volt és e miatt akart megválni az élettől. Hozzá tartozóinak gondos ápolása mellett felgyógyult akkor, de most hétfőn Rozsnyón ismét háromszor lött a szíve tájára. Annyira kívánta a halált, hogy amikor sebeit bekötötték, a kötelékeket letépte magáról. Sérülései oly súlyosak voltak, hogy kedden belehalt seibe. Holttestét hazaszállították Nyiregyháza, és óriási részvét mellett temették el.

A nyiregyházi építő és famunkások folyó hó 12-én, úgy erkölcsileg, mint anyagilag szépen sikerült mulatságot rendeztek a Jurásfélé vendéglő kert helyiségeiben. Elismerést érdemel a rendezőség fáradhatatlan munkálkodásáért. Felülfizettek a következők: Fekete Gábor 4, Magyar Pál 5, Engel Jakab 4, Bán Lajos 4, Friedman Miksa 3, Mídrák György 6, Szabó Gyula 2-80. Oldal Béla 2, Sárkány Imre 2, Naményi Ádám 1 korona, Garay Kálmán 40 fill., Bucsak N. 20 fill., Karasz László 20 fill., Tóth András 40 fillér. Ezuton fejezi ki a legőszintébb köszönetét a vigalmi bizottság az adományokért.

Legújabb szent. Az ujfehértői határhoz tartozó Kapitánytanyán, egy cselédeleány valósi örületbe esett. A Zsuzsanna leány ugyanis beszélni kezdte, hogy ő talált a mezőn egy csecsemőt, mely felett az Istenanya lebegett. A leány megrettent a látományra és térdre borult, amikor ama menyeyei kijelentést hallotta, hogy neki 7 hétig egy bocfa alatt kell imádkozni, melynek utána nagy dolgok fognak történni. A tanyai közönség ámulattal hallgatta a megihletődött leány elbeszélését. Zsuzsanna pedig hűségesen eljárt a bocfa alá imádkozni. De utóbb sokan csatlakoztak hozzá és együtt imádkoztak a legújabb szenttel, akiről csodás dolgokat kezd-

! KOVÁCSI JENŐ !

Női divat kelme-vászon és fehérnemű áruhaza,

— Nyiregyháza, Pazonyi-utca 2. szám. —

Minden cikkből nagy választék a legfinomabb kivitelig.

E szakmában a legjutányosabb bevásárlási hely.

tek beszélgetni. Később száz és száz ember zarándokolt Zsuzsánához és ott énekeltek, imádkoztak. Végre a kállai járás főszolgabírája is értesült a külföldi szentéről és intézkedett, hogy a népámitásnak vége szakadjon. Ki mondja, hogy századunk nem a felvilágosodás százada?!

Tűz. Folyó hó 19-én d. e. tüzet jelzett a toronyór a tűzoltóságnak. Az őrség gyorsan kivonult és megállapította, hogy az egy kéményből eredt, mielőtt azonban a tető tüzet fogott volna, eloltották.

Vakmerő lopás. Kedden estére a pazonyi és az ószőlő-utcák sarkán a közút fedődeszkát még eddig ismeretlen tettes ellopta. Szerencse, hogy észre vették a bajt és a főkapitány rögtön intézkedett a ledeszakázás iránt, mivel óriási szerencsétlenség történhetett volna, amennyiben gyermekek is járnak a szóban levő szivattyús kutra vizért. A rendőrség erélyesen nyomoz.

Köszönet nyilvánítás. A kereskedő tanonciskola vizsgálata f. hó 18-án Schlichter Gyula t. elnök és Balla Jenő v. tanácsos vezetése mellett folyt le. Ösztönzés céljából a Debreceni Kereskedelmi és Iparkamara ez évben is 3 kitüntető ezüstérmét s ugyanennyi igazoló okmányt küldött; ugyanezen célra a Kereskedő Ifjak Egylete 12-, Balla Jenő tanácsos ur 2-, Rosenthal Gyula ur 10-, Guttman Henrik ur 5- és a Kereskedők Társulata 12 koronát adott. Ezüstérmét kaptak: Hartos Lajos, Friss Andor és Schwarzkopf Mór III. oszt. tanulók; pénzbeli ösztöndíjban részesültek: Roszol János I. o. t. 3 k., Szuhánszky Pál I. o. t. 5 k., Éles József II. o. t. 4 k., Klafter Mór II. o. t. 4 k., Hermann Izidor III. o. t. 10 k., Margitai János 10 k. végül Hartos Lajos még főnöke, Guttman Henrik ur ajándékát 5 koronát kapta. — Fogadják jótévőink iskolánk s a tanügy érdekében minden évben megújuló áldozatkészégükért hálás köszönetemet. Ruhmann Andor, ig. tanító.

Lopás. Az épülőben lévő jéggyárnál ma egy hete betöréses lopást követtek el, amikor nagyobb értékű szerelési anyagokat tulajdonítottak el. A vizsgálat érdekében a részleteket elhallgatjuk.

Beváltás. A selyemgubó beváltás tegnap kezdetét vette és a tenyésztők megvannak olégedve a kereseti összeggel.

Sertésvész. A simapuszta egyik sertés állományában fellépett a sertésvész, mi miatt a korlátozás elrendeltetett. Hiszük, hogy az erélyesen elrendelt óvintézkedések megátalják a baj elterjedését. Venni csakis azonnali levágásra szabad sertést.

A könyörületes szivekhez. Egy fiatal, ambiciozus diák ember érdekében fogunk imollat, hogy felhívjuk reá azoknak figyelmét, kik nem zárkoznak el a könyör kopogtatása elől és segélykezést nyújtani hajlandók egy élet megmentéséhez. — Egy szegénysorsu szabolcsi fiúról van szó. Felvette a harcot melyet a szegénysorsu diáknak meg kell vinnia. Tanult, telve egy szebb, minden szenvedést kárpótló jövő reményében. Jó tanuló volt; a kassai főgimnáziumban folyó tanév végén jelesen leérettségizett. Most már némileg meg van mentve a nyomortól, mert maturával zsebében, hejthat valami hivatalba — akár 80 kr. — napidíjjal honorált díjnak urnak is . . . de a sors mostoha iránta. A tudományjal egyidejűleg a tuberkulózis csirait is magába szívta és most ott tart, hogy ha rövid időn belül a könyörületes szivek nem teszik gyors segélyezés által — mert hiszen „kétszer ad, ki idejében ad” — lehetővé, hogy az orvosok által ajánlott Gleitsenberg fürdő gyógyító erejét igénybe vehesse, 19 évvel, az élet reggelén kell megválnia minden szép reményeitől, ábrándjaitól és az élettől, melybe a sors csak azért lökte be, hogy egy ifjunak korai halálával több hirdesse azt az igazságot, hogy szegény fiu csak nagy szenvedés, nyomor, sok keserű köny és gyakran élete árán lesz érett. — A könyörületes szivekhez fordulunk tehát: járuljanak hozzá kegyes adományokkal, hogy az illető ifju — kinek egyébként Kun Dezső a neve és meggyebelink, — mielőbb Gleitsenbergbe utazhassék, előrehaladott tuberkulózisának gyógyítása céljából. — Szives adományokat továbbit kiadóhivatalunk.

Házinyul tenyésztés. Szabados János nyiregyházi törvészéki irnok a debreceni kamarához még a múlt évben benyújtott előterjesztésében a házinyul tenyésztést, mint hasznos és kivált szegény falusi népünknek keresetet nyújtó foglalkozást méltatta s ezen tudomás terjesztését kérte. A kamara e tárgyban felterjesztést intézett a miniszter urhoz, mire most a földmivelésügyi miniszter ur a házinyul tenyésztést a földmives iskoláknál bevezette s tenyész anyagul az óriás belga nyulat jelölte ki.

A taligások és bérkocsisok viteldij-táblázatát a város hatósága szabályrendeleti uton szabályozta. Mai számunk hirdetésében hozzuk az ujonnan megállapított tarifát, és jelezzük, hogy abban a netán fizetendő vámok nem foglaltatnak benne.

Mentő szekrény, min. rendelet szerint annak egyes részei külön is kapható legolcsóbban. Sérvkötők 1 forinttól feljebb. Irrigator teljesen felszerelve 1 forint 10 krajcártól feljebb. Valódi párisi gummi cikkek és betegápolási kellékek eredeti gyári árban kaphatók Blumberg József, keztyű és sérvkötőgyárban Nyiregyházán, kath. parochia épület. Ugyanott egy üzleti tanuló felvétetik.

Margit crém. Kevés hölgy van az országban, ki a Földes Kelemen gyógyszerész ezen kiváló arckenőcsét ne ismerné. Ugyanis az összes szépítő-szerek között a Földes-féle Margit-crém örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan, a bőr mindennemű tisztátanságát, szeplőt, pattanást, mitesert stb. néhány nap alatt eltávolítja és az arcot üdév, fiatallá varázsolja. Nemcsak az arcot, hanem a nyak, váll és kéz fehérítésére és szépítésére is használják. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél Földes gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszerertárban. — Utánzásoktól óvakodjunk.

Termény árak:

Buza	7.60 — 7.75
Rozs	6.20 — 6.30
Árpa	6.80 — 7.00
Zab	6.60 — 6.70
Tengeri	7.50 — 7.60

Színház.

Mi már a múlt alkalommal elbucszunk Makóéktól, de közülük csak Palágyiék köszöntettek minket. Mikor a többiek elmentek, ők még két előadásra itt maradtak s hogy a két-két vigjátékból álló műsorukat változatosabbá tegyék, dilettánsokat kértek fel szereplésre, akiket oly szerencsésen nyertek meg maguknak, meg a művészi célnak, hogy elmondhatjuk, mind a két alkalommal oly remek előadásban volt részünk, mire nem is számíthattunk, különösen tekintve, hogy az előadásokra mindössze egy pár nap idejük volt készülni.

A Palágyi párt már a Szabolcs hasábján megannyi alkalommal megdicsértük. Lelelkiismeretség, szorgalom, pályájuk iránti szeretet, tehetség jellemzik őket, hamar lettek a közönség kedvencévé és sajnáljuk, hogy ezután nem láthatjuk a nyiregyházi színpadon, ha csak valami különös véletlenség vissza nem hozza őket.

Szombaton „Már alszik” vigjáték után Hudák Juliska a Király színház tagja lépett a pódiumra s tüzzel, bájjal eltáncolt bolerojában oly művészi képességet árult el, mik meggyőznek benünket arról, hogy Pestnek rövid idő alatt kedvence lesz; a lapok már a legszebben nyilatkoznak róla. Utána Bibor Olga ült a zongorához és eljátszotta pályanyertes szerzeményét. Őt is ismerjük. Magyarország első mesterei a legnagyobb buzgalommal fejlesztették benne ideig is a tehetséget s ha ma már ott tart, hogy művészi magaslaton álló hangversenyeken a saját pályanyertes szerzeményeit játszhatja el, a legszebb

jövőt jósolhatjuk. Hatalmas tapssal fogadott játékát még egy számmal kellett megtoldani.

Az újra felgördült függöny után Groák Ödönné urnó lépett a lámpák elé. A rögtön felhangzott taps elismerése volt a régebbi szerepléseinek. A „Boszorkánytánc” című nehéz, fárasztó és óriási szavaló képességet igénylő költeményt választotta. Könnyen, minden elfogultság nélkül a mesteri fogásokat játszva — győzve le — szavalt, úgy, hogy lehetetlen róla a dilettánsok dicsérő tollával megemlékezni. Behizelgő hangja, abban csupa finomság, majd belőle tökéletes színezetű átmonetek a szenvedő kitörésig oly tapsra ragadták a közönség egészét, hogy a színházunk kevésszer hallott különbet.

Vasárnap Palágyiék újra a Szilágyi Aladár és Halász Alfréd közreműködésével a „Miniszter előszobájában” dramolettet és Cox Box vigjátékot adták. A két darab között újra Hudák Juliska táncolt és szavalt, mind a kettőt oly bájosan produkálva, hogy nem is győzte ismét és ismét a lámpák elé jönni.

A Hudák Juliska táncához a zongora kíséretet a nélkülözhetetlen Ferenci József adta.

Azután pedig Pelchrimovszki Irén urnó hölgy énekelt Liszkayné Sexty Judit urnó zongora kíséretével magyar nótákat. Ő sem ismeretlen. Bájos, fülbemészó zene lesz nála a magyar nóta, külön alakítja őket a maga egyéniségéhez, de oly világos és érthető, hogy elárulja benne a zenei önnállóságot. A csengő hangokon énekelt darabjaiért hatalmas tapsokat kapott, amit ő ismétléssel viszonozott.

Nagy dolgot produkált Palágyi, amivel lefőzte a Bessenyei kört, megmutatta, hogy vannak Nyiregyházán is hódolói a művészet nem egy ágának, nem szorulnak idegen attrakciókra, hogy művész estélyeket rendezzünk. Pedig csak egy pár nap alatt történt az egész varázslat.

A Makó színtársulat itt hagyott kedves emlékei különösen a Palágyi párhoz fűződnek.

Tünde.

ISMERETTERJESZTŐ.

Az első segélynyújtás.

„Mindnyájunkat érhet baleset!” Ezekkel a szavakkal kezdte meg hétfőn este előadását dr. Virosztek Győző, a Budapesti Mentő Egyesület főorvosa. Ha elgondolkozunk a fenti szavak jelentőségén, kénytelenek vagyunk mindannyian annak igaz voltát elismerni.

Nem csak a kórges kezű munkást érheti szerencsétlenség terhes munkájának teljesítése közben, de az urinót is a legnagyobb kényelemmel berendezett palotájában. Gyakorlati példákra hivatkozott az előadó és utalt reá, hogy sokszor a legmagasabb személységekkel is megessett már az, hogy lakásuk fényezett padlóján megcsuszta, elesetek és súlyos sérüléseket szenvedtek. Másszor kisebb sérülések váltak halálossá hibás kezelés folytán. Nincs az a személy aki magát a balesetek ellen biztosítani tudná, sem az a hely, amely feltétlenül megóvná az ott tartózkodót a szerencsétlenségek elő nem fordulásától.

Mindenkivel és mindenütt történhet baleset, melyek nagyságát a véletlen határozza még és sokszor a legbiztosabbnak hitt helyen is fordulnak elő halálos szerencsétlenségek. A legtöbbször nincs kézzél orvos, amikor sérülések fordulnak elő. Szívesen segítene mindenki ember társán, ha tudna. Gyakran a legelemibb teendőket sem teszik meg a jelenlevők, annyira elvesztik lélekjelenlétüket. A legtöbbször pedig a legegyszerűbb eljárásokkal enyhíthetjük a fájdalmat, esetleg megmenthetjük az életét a szerencsétlenül jártak.

Leggyakrabban fordulnak elő a sebésülések; s ez okból első este ezekkel foglalkozott a kiküldött.

Sebesülés.

Legelőször is ismertette, hogy mit is neveznek sebnek. Mind azt, ahol a bőr foly-

tonosságában hiány áll elő. Ahány eshetősége van a sebesülésnek annyi féle seb is van. (Vágott-, szurt-, metszett-, harapott-, égett-, mart-, lőtt-, maró folyadékok által okozott, stb. seb.)

Mindezeket azonban két főcsoportra lehet osztani, vérző és nem vérző sebekre. Általában véve azonban minden seb kezelésénél az a főcél, hogy tisztatlanság ne jusson a sebbe. Mindenek előtt a kezét mossa meg a sebkezelő, még így se nyuljon közvetlenül a sebhez. Tiszta edényből, magasról öntsünk hideg vizet rá, hogy azt a víz árja tisztára mossa ki. Ha mentőszekrény van kéznél akkor higanyklóríd (sublimát) oldattal mossuk ki jól a sebet, de kézzel ne érjünk hozzá. A kimosás után, a mentőszekrényben készen található vászonnál egy megfelelő darabkát teszünk lazán rá a sebre, melyre aztán zsirtalanított gyapot (vatta) jön. A vattát, ha mentőszekrény van kéznél, az abban található háromszegletes kendővel, ha nincs, akkor más tiszta ruhával kötjük le. Fej- és váll sebeknél a kendő összehajtatlan állapotban, hengeres testrészen levőknél nyak-kendő szerűleg összehajtottan alkalmazandó.

Az égési sebeknél való segélynyújtás elűt a többitől. Három féle fokozatot állítottak fel a sérülés nagysága tekintetében. 1. A legkisebb az, amidőn a bőr felület megpirosodik. 2. Nagyobb fokú az, mikor felhőlyagosodik a sérült hely. 3. A legsúlyosabb eset az, amidőn a test felülete elszenesedik. Minden égési sebet úgy kell kezelni, hogy arra tiszta, olajos ruhát borítunk, melyre vatta, arra pedig a fájdalom enyhítése céljából hideg vizes ruha teendő. Általános szabály minden nyitott sebnél, hogy ahhoz piszkos víz, szennyes ruha ne jusson. Önként érthetődik, hogy mellőzni kell azon házi szokásokat, amelyek szerint bagót, meg más tisztátlan tárgyakat raknak rá. Az égett sebek középső fokánál hólyagok lépnek fel, amelyeket tiszta, használt tüvel ki kell szűrni, hogy a nedv kifolyjék belőle, azonban a bőrt nem szabad levenni róla, mivel az fertőzésekre adhat alkalmat.

A sérülések nagyobb fokánál olyan vérzések állhatnak be, amelyek a sérült életét veszélyeztetik. 5—6 perc alatt annyi vért veszíthet az illető, hogy nem a sérülés következtében, de az elvérzés folytán meghal. Az a főcél tehát, hogy minden vérzést megállítsunk. Tiszta ruhából gombolyagot készítünk, s ha az egyszerű kötés nem tudja megállítani a vérzést, azt nyomjuk rá a sebre és erősen lekötjük rá.

Ha ez sem használ, akkor valamely ruhát kötélszerűleg összesodrunk és a sérülés felett a vérvezető főeret szorosan átkötjük. Messzire való szállításkor ezen kötést minden másfélóránál meg kell lazítani és újra vissza kötni mivel a testrészt elhallhat. A sérülések súlyos eseteiben minél hamarabb vegyük igénybe az orvosi kezelést.

A marófolyadékok által okozott sérüléseknél bőséges vízzel kell azt locsolgatni. Ez által nem csak a fájdalmat enyhítjük, hanem a sebben levő és még mindig maró anyagot is kimossuk. Ezek után éppen úgy járunk el, mint más égett sebnél.

Mésszel dolgozóknál és maró folyadékokat kezelőknél gyakran megesik, hogy a szemükbe freccsen a maró anyag. Rögtön kell ilyen esetben a mentés iránt intézkedni, mert az pár perc alatt a szem külső burkát átveszi, és a sérült megvakul. Leghelyesebb ilyenkor az illetőt hanyatt fektetni, és a szemhéjak széthúzásával mellett minél bővebben hideg vizet locsolni a szembe. Ilyen eljárás mellett csak nem bizonyos a szem épségben maradása, és a legnagyobb jótétetményt teszi a mentő, amit csak tenni lehet.

Csonttörések, ficamok, ájulások.

Kedden este folytatta előadását Virostek doktor. A csonttörések ismertetésével kezdte meg azt. A csontok eltörése sokféleképpen történhetik meg. Általában mindenütt előfordulhat, ahol a csontot erősebb ütés éri. Ugy lehet róla biztosan meggyőződni, hogy a sérülés helyén mozdítani próbáljuk a testrészt, és ha elgörbül, akkor bizonyos az eltörés. Kisebb törésnél az eltört részeknek egymáshoz való surlódásánál, mozgásánál pattogó hang keletkezik. Legelső kötelesség

a csonttöréseknél az, hogy a sérülés helyén a csontoknak egymáshoz való dörzsölését és egymástól való elmozdulását megakadályozzuk, mivel az óriási fájdalommal jár. Ezt úgy érjük el, hogy a sérült testrészt két vagy három egyenes fasin (ha ez nincs, bot, puska cső, vagy más egyenes kemény tárgy) közé tesszük, melyet hozzákötünk a testrészhöz. A rögzítő tárgy belső oldalát vattával, ruhával, mohával vagy más puhatárgygyal kell kibélelni, azért, hogy a testet fel ne dörzsölje. Mielőbb orvosi kezelés alá kell adni a beteget.

A ficamodásoknak azokat az eseteket nevezzük, amelyeknél a forgórészek kiugranak egymásból. Sokszor összetévesztik az ütődésekkel. Arról lehet legbiztosabban felismerni, hogy a sérült nem tudja a kérdéses végtagját mozgatni és hogy az szokatlan állást mutat. A fájó testrészt mindenek előtt a káros mozgásoktól óvjuk meg, tehát a kart a nyakba kötjük, a lábat a másikhoz hozzáerősítjük. A fájó helyre vizesruhát tehetünk a fájdalom csillapítása végett, és a sérültet mielőbb vigyük orvoshoz. A kificamodott testrészt sohasem szabad megpróbálni helyre tenni, mivel sokan elvesztették már végtagjaikat annak a következtében, hogy járhatlanok avatkoztak a dologba. Nem egyszer történt az sem meg, hogy a kérdéses testrészt nem volt kificamodva, és a segíteni kívánók rángatták azt ki.

Az ájulás sokféle okból történhet. Vizből kihuzottak, felakasztottak, hirtelen rosszul lettek, mérges gázokba kerültek stb. mind ájulásba esnek. Mindenek előtt vigyük ki az ájultat a szabadlevegőre, fektessük le vízszintesen ágyra, padra, vagy ha ez nem lehet a földre. Fecskendezzünk 2-szer 3-szor hideg vizet az arcba s ha ez nem használ, akkor vizesruhával dörzsöljük a bőrt, tollal csiklandozzuk az orr belsejét. stb. Ezeknek eredménytelensége esetén a mesterséges lélegzéshez kell folyamodnunk. Mindenek előtt oldjuk meg a szerencsétlenül járt ruházatát, hogy a vérkeringést semmire gátolja. A leshedhető ruhadarabokat huzzuk le róla. A váll alá tegyünk ruhanéműt, hogy a fej hátra hajoljon, és a hanyatt fekvőnek a nyaka megfeszüljön. A mesterséges lélegzést úgy kezdjük meg, hogy a mellkast összenyomjuk, majd a karok hátrahúzása által kidomborítjuk. Ha van elég közreműködő, 2—3 percenként váltakozzanak azok, mivel ezen működés nagyon fárasztó. Sokszor 1 óráig is kell a mesterséges lélegzést alkalmazni, míg a siker mutatkozik. Magától érthetődik, hogy orvost kell mielőbb hívni. A hideg és a vízbeesés folytán elalélt élesztési kísérletei ugyanazok az ájultakéval. Nem szabad azonban a megfagyott embert fűtött szobába vinni, hanem csak mérsékelt meleg helyre. A vízbe esett fuldokló emberek kimentése nagyon nehéz. Sokszor rud benyújtása, kötél bedobása által is meglehet menteni a szerencsétlent, másszor csakis hozzávaló úszás által. Mindig úgy uszson a mentő, hogy a fuldoklónak háta mögé kerüljön és ne elébe, mivel az így könnyen víz alá rántja. A partra való kihuzása utáni élesztési kísérlet az ájultakéval egyezik meg azzal a különbséggel, hogy a száját is ki kell tisztítani a netán bele jutott moszattól.

A mérgezések és a betegek szállítása

volt a szerdai előadás tárgya. A mérgezéseket hatás tekintetében két főcsoportra osztotta, u. m.: marókra és olyanokra, amelyek a test felszínét nem marják meg.

Az elsőhöz a lúgkővet, kénsavat, sósavat és eféléket sorozott. Arról lehet megismerni a mérgező maróságát, hogy a száját kibebzi és a hányadékba vér van. Az a főcél, hogy a hányás csillapíttassék, mivel a maróanyag a gyomorfalat megvékonyítja, és erőlködés alkalmával az átszakadhat. Tejet, vaját, olajat, jegesvizet kell a betegnek adni, és mielőbb orvoshoz vinni.

A nem maró mérgezésnél rögtön és erélyesen meg kell hányatni a beteget. Így kell eljárni a gomba, foszfór, ólom, morfium, ópium, szóval minden olyan mérgezésnél, amely a felhámot nem sérti meg. E célból bőségesen kell vele langyos vizet itatni, torkát ingerelni, olajat vagy más undort gerjesztő anyagot bevétetni.

A betegszállításról is beszélt az előadó. Gyakorlati uton mutatta be az ölbe, karon,

háton és hordágyon való szállítást. A hordágyon általában úgy kell a beteget szállítani, hogy a lába az előlmenő felé essék és a fej kissé magasabban legyen a többi testrésznél. Ha dombra, emeletre megyünk vele, akkor a fej van elől, hogy alacsonyabbra ne kerüljön mint a lábak.

A szállításkor állandóan figyelemmel kell kísérni a beteg állapotát; mivel ájulás, vagy vérfolyás áthat be nála. Ilyen esetekben úgy járunk el, mint fentebb már tárgyaltuk. Különösen az agyarázkódást szenvedettek szállításánál kell nagy gondosságot töltsíteni, mivel ezeknek az agyuk van megsérülve, és figyelmen kívül hagyás halálát okozhatja.

Ezekben ismertettem röviden az előadást. Sajnálhatják azok, akik nem vettek rajta részt, mert egy olyan élvezetes előadás hallgatásától estek el, amelyen dr. Virostek nagy tudását, gazdag tapasztalatát tárta fel, azonban a nem szakértők által is megérthető nyelvezettel.

Hiszem hogy rövidesen meglátogat bennünket újra, mivel a mentőegyesület megalakítása biztosra vehető és a szervezéshez megígérte a lejegyzését.

—s. —d.

Előfizetési felhívás. A negyed év közeledte alkalmával felkérjük lapunknak hátrányban levő előfizetőit, hogy a hátralékot, a mai számhoz mellékelt utalványlap felhasználásával beküldeni sziveskedjenek, hogy a szétküldésben fennakadás ne álljon elő. Az előfizetési árak lapunk címlapján olvashatók.

Szerkesztői üzenetek.

Z. R. Helyben. Cikkem nem üti meg meg a mértékünket, de egyes gondolatait tekintve, biztosítjuk, hogy fog még ön jobbat is írni. Ne kedvetlenitse el az hogy nem adtuk le, hanem önművelés által igyekezzék irányát simítani.

M. L. Budapest. Levél meg.

T. F. Basel. Köszönjük a figyelmeztetést, jóakarátát megháláljuk.

B. R. Pusztadobos. L. N.-nek tudtára adtuk amit Ön irt. Nagyon meg volt lepődve. Azt állítja, hogy ez az ő felőle való hír teljesen kacska.

Jogász. Helyben. „Hajnalhasadás“ c. versét nem adhatjuk le. A gondolatok jók, de nincsenek kidolgozva. Ugy vesszük észre, hogy magánál most van a „Hajnalhasadás.“

B. K. Helyben. „Majd máskor“ című versét nem adhatjuk le, tudja mit? majd máskor.

Hirdetések.

Állást keres.

A gazdaság minden ágában jártas, sok évi tapasztalattal bíró egyén ajánlkozik — szerény igények mellett — a nyári — aratási, cséplési — idényre. Czime a kiadóhivatalban,

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cozapor többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert a csodahatása ellenszenvessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A Coza oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtli mi okozta javulását.

Coza a családok ezreit békitette ki ismét, sok sok ezer férfit a szégyen és becsületlenségétől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatalembert a jó utra

és szerencséséhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet mely a Cozapor tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják egy próba adagot és egy köszönő írással telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezeskedünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

Képviselőink kik szerűnket raktáron tartják és kik bárkinek díjmentesen egy könyvet adnak a következők: **Nagy Kálmán** gyógyszerész ur.

Minden kérdést próbát és könyvet illetőleg Nyiregyházán kívül lakók egyenesen Londonba intézzék.

INGYEN PRÓBA 137 sz.

Vágja ki ezen szelvényt és küldje még ma az intézetnek.

(Levelek 25 fillér, levelezőlapok 10 fillérrel bérmentesítendőek).

COZA INSTITUTE

(Dept. 137).

62, Chancery Lane,

London, ANGLIA.

310/1905. v. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhirre teszi, hogy a sátoraljaujhelyi törvényszék 5828/905. számú végzése folytán Odze Rubin sátoraljaujhelyi lakos végrehajtató javára Keszler Jakab kemecsei lakos ellen 3600 korona tőke, ennek 1905. év márc. hó 31. napjától számítandó 6 % kamatai és e hird. és hirl. közlés díjával együtt eddig összesen 140 korona 60 fillér perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag lefoglalt és 2248 koronára becsült gőzmozgony, gőzeséplő, szekrény, hajtó szijak és szoba butorok stb.-ből álló ingóságok az alap és felülfoglaltatós követeléseire erejéig is nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a nyiregyházi kir. járásbírósnak 1905. V. 798/2. számú kiküldést rendelő végzése folytán a helyszinén, vagyis Kemecsen, alperesnek lakásán leendő eszközésére **1905. évi június hó 30-ik napjának d. u. 3 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nyiregyházán, 1905. évi június hó 15-ik napján.

Szántó Ármin,
kir. bir. végrehajtó.

Taligások és bérkocsi tulajdonosok dijszabályzata.

I. Személyszállítás.

Sorszám	A teljesített szolgálat	Személyszállító taliga				Egy lovas bérkocsi		Két lovas bérkocsi							
		Egy személytől		Két személytől		Nappal	Éjjel	Nappal	Éjjel						
		Nappal	Éjjel	Nappal	Éjjel										
		kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.						
1	A vasuti állomásig vagy vissza	—	40	—	60	—	80	—	80	1	—	1	20	1	60
2	A Sóstóra, vagy vissza	1	20	1	80	1	60	2	40	2	—	2	80	3	—
3	A Sóstóra és vissza 3 órai időzéssel	1	60	2	40	2	40	3	60	3	60	5	—	5	—
4	A vasuti állomástól a katonai nagy laktányáig, vagy vissza	—	60	—	80	1	—	1	40	1	—	1	40	1	20
5	A városból a katonai nagylaktányáig, vagy vissza	—	80	1	20	1	20	1	60	1	20	1	60	1	60
6	A városból a katonai nagylaktányáig és vissza fél-órás időzéssel	1	—	1	40	1	40	2	—	2	—	2	60	2	40
7	A katonai nagylaktányáról a Sóstóra vagy vissza	1	60	2	40	2	40	3	60	3	—	4	—	4	—
8	A katonai nagylaktányától a Sóstóra és vissza 3 órai időzéssel	2	—	3	—	3	—	4	—	5	—	6	50	6	—
9	Keresztelés, esketés és temetésnél	1	—	—	—	1	40	—	—	1	40	—	—	2	—
10	Taligázás óraszámra sorompókon belül														
	a) első negyedóra	—	40	—	60	—	60	—	80	—	60	—	80	—	80
	b) minden további negyedóra	—	20	—	30	—	30	—	40	—	30	—	40	—	50
11	A városból az Ó- és Himeskert végéig vagy vissza	—	50	—	70	—	70	1	—	—	80	1	20	1	20
12	A városból az Ó- és Himeskert végéig oda és vissza fél órai várakozással	—	80	1	20	1	20	1	40	1	20	1	60	1	60
13	Az Ó- és Himeskertből a vasuti állomásig vagy vissza	—	80	1	—	1	20	1	40	1	20	1	60	1	60
14	A városból a katonai gyakorlótérig, vagy vissza	1	—	1	40	1	40	1	60	1	60	2	—	2	40

II. Teherszállítás.

Sorszám	A teherszállító taligások dijszabályzata	Korona	Fillér
1	Teherszállítás a vasutra, vagy vissza 2 métermázsáig	—	40
2	Teherszállítás a vasutra, vagy vissza 10 métermázsáig, métermázsánként	—	16
3	Teherszállítás a vasutra, vagy vissza nagyobb szállításoknál métermázsánként	—	12
4	Egy méteről tűzifa beszállítása a faraktárból	1	40
5	Egy negyedméteről tűzifa beszállítása a faraktárból	—	40
6	Egy taliga föld, vagy homok beszállítása s a szeméthordás taligánként	—	40
7	Száz téglá beszállítása	—	40
8	Száz vályog beszállítása	—	80
9	Egy fuvar víz behozatala egy vagy két hordóval a sorompón belül	—	40

Árverési hirdetés.

A nyiregyházi „Korona“ épületben levő zálog kölcsön intézet helyiségében folyó évi július hó 12-én délután 3 órakor a ki nem váltott és meg nem hosszabított arany, ezüst s egyéb ingó zálogtárgyak hivatalos közeg közbenjöttével, nyilvános árverés útján elfognak adatni.

Miről úgy az érdekelt elzálogosítók, mint az árverésen résztvenni kívánók ezzel értesítettek.

Nyiregyháza, 1905. június hó 16.

Práger Károly,

zálog-kölcsön intézet tulajdonos.

Rankfűred gyógyfürdő

ujjonnan berendezett hidegvíz gyógyintézettel.

Abaujmegyében. Kassa mellett.

Kies fekvés, teljesen védett középmagaslati klimatikus gyógyhely.

A magyar geizir.

Európának a páratlan csodája, melynek vize ivó- és fürdő kurára használatik esúzos, kőszvényes bántalmaknál, valamint gyomor- és bélbajoknál. Továbbá az Andrássy-kút és Valéria-forrás, könnyen emészthető, vastartalmu, égvényes savanyúvíz-források; a légző emésztőszervek bántalmainál, vérszegénység, idegesség és lábadozó betegeknek. Óriási erdő park, gyönyörű sétányok, látogatott kiránduló hely. Kitűnő vendéglők, olcsó árak, postatávirat A kineztártól átvette és már az idén is sok hasznos újítást létesített

a fürdőigazgatóság.

LOJEK JÓZSEF

férfi-szabó üzlete,

Nyiregyházán Kállai-utca 1. szám. Kovács Samu-féle ház.

Van szerencsém a t. uri közönség becses tudomására hozni, hogy a Pazonyi-utczában levő férfi-szabó üzletemet, tüzeset miatt, Kállai-utca 1. szám alá, a Kovács Samu féle házba helyeztem át.

Ezen alkalommal az igen tisztelt uri közönség figyelmét felhívni kívánom arra nézve, hogy a helyiség áthelyezése alkalmával üzletemet megnagyobbítottam, raktáromat legujabb bel- és külföldi szövetekkel a legnagyobb választékban szereltem fel.

A n. é. uri közönségnek, a már irántam eddig is tanusított bizalmát megköszönve és további szives pártfogásába magamat ajánlva,

kiváló tisztelettel:

Lojek József

férfi-szabó,

Kállai-utca 1. szám, Kovács Samu-féle ház.

Legjobb
szépitőszér!

Hölgyek
részére
nélkülözhe-
tetlen!

A női szépség

elérésére, tökéletesítésére és fentartására legkitűnőbb és legbiztosabb a vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmazó, teljesen ártalmatlan, minden gyógyszerárban, és illatszerkereskedésben kapható

Földes Margit-Crème

Ezen világ-hírű arc-kenőcs eltávolít szeplőt, máj-foltot, pattanást, miteszert és más minden bőrbajt, sőt ráncokat, himlőhelyeket is. Az arcot fehérré, simává és üdévé varázsolja.

Ára: kistégely 1 kor. nagy 2 kor. Margit hölgypor (3féle színben) 1 kor. 20 fill. Margit szappan 70 fill. Margit fogpép (Zahnpasta) 1 kor. Margit arcviz 1 korona. Postán utárvétél vagy a pénz előzetes beküldése által küldi a készítő:

Földes Kelemen gyógyszerész, Arad
Főraktár Nyiregyházán: Korányi Imre
Márton József, dr. Szopko Dezső, és
Török Gyula gyógyszerészeknél.

Csodás,
gyors és
biztos hatása.

Törv. védve.
Óvakodjunk
utánzatoktól!

Hentesárut,

szalonnát, disznósirt, szalámit töpörtöt stb.
vásárol minden mennyiségben

A. SCHANIL,

zsiráru ügynöksége,

Bécs, XVII. Hauptstrasse 67.

Eladó birtok.

Rohod község határában, Nyir-Madához közel fekvő, Frieder Simon örökösének tulajdonát képező 8000 korona amortizációs kölcsönrel terhelt birtok a rajta levő **épületekkel együtt eladó.** Ezen birtok a kat. birtokiv tanúsága szerint 145¹/₃ m. hold térfogattal bír, de a természetben többnek látszik. Kat. t. jövedelme 333 kor. 76 fillér, földadója 85 kor. 08 fill., egy évi ártere fenntartással együtt 113 kor. 48 fill.

Az örökösök ezen birtokért 45000 koronát óhajtanak kapni.

Jelenleg évi 1800 koronáért bérbe van adva, a bérlet 1907. év végével jár le.

Ajánlatok **Fái Jenő** h. körjegyző **Gorond** (Bereg megye) címére kéretnek.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH^{TM}
Budapest, Váci-körút 62,

által a legjutányosabb árak mellett ajánltnak:

Locomobil és gözcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoriczamorzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes aczél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és milder egyéb gazdasági gépek.

Képviselőlet és bizományi raktár:

Májerszky Barnabás gépgyárosnál

Nyiregyházán.

Alkalmi vétel. Üzlet feloszlás miatt a **Alkalmi vétel.**

PAVLOVITS IMRE féle üzlet

összes árucikkei

beszerzési áron alul kiárusítatnak.

Modern férfi kalapok. Ingek. Cipők. Vadászati cikkek. Fegyverek. Kocsitakarók.	Férfi és női harisnyák Ernyők. Női cipők. Botok. Női övek. Ezüst disztárgyak. Gyermek-játékok.	Nyakkendők. Valódi francia illatszer- szerek. Kézitáskák. pénz- és szivar- tárcák. Nippe-ek, stb. stb.
---	--	--

Az összes árucikkek kivétel nélkül új be-
szerezésűek és legújabb divatuak.

Kiárusítás.

Kiárusítás.

Rendkívüli olcsó árak mellett beszerezhetők

Nyiregyházán,

KREISLER SIMON

divat-, posztó-, fehérnemű- és szőnyegáru üzletében:

brüsseli salon és futószőnyegek, linoleum és gyökér szőnyegek folyosókra, redőny-gradlik, szőnyegvédő vásznak, bőrvásznak, butor kelmék, divány védők, plüsch és flanel takarók, matrác-gradlik csipke- és szövet függönyök, valódi besztercebányai gyapju-pokrócok padozatra. Ajánlom továbbá: kaszinók, olvasó-egyletek és kávéház tulajdonosok részére kártya- és billiárd teke-asztalok bevonására elismert jóminőségű zöld posztóimat. Különösen figyelembe ajánlom még a közölgő eséplés-idejnyre a t. gazdálkodó közönségnek, valódi impregnirozott, vízmentes géptakaró ponyvaimat, melyekből mindenkor nagy készletet tartok.

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálásomról üzletem 53 éves fennállása nyújt biztosítékot.

Maradtam legmélyebb tisztelettel: **KREISLER SIMON.**

Üzlethelyiségem a Tester-féle cukrászattal szemben.

Kérjen csak
Selle & Kary's

FREDIN

legjobb tisztítószer mindenféle
sárga és fekete cipőhöz.

Különösen ajánlható

Boxcalfs-, Oscaria-, Chevreux- és Lack
cipőknek.

Bécs, XII/I.

KÜLÖNLEGESSÉGI

mindennemű gazdasági gépek,
műszaki cikkek és malom-
berendezések előnyös feltételek
mellett beszerezhetők és raktáron is
találhatók

LICHTMAN VILMOS cégnél

ki birtok eladási és bérbeadási ügyi-
teket is elvállal.

Főüzlet: Nyiregyházán Gróf Károlyi-téren.
Fiókuzet: Mátészalkán.

Fernolendt-féle **NIGRIN**

különösen ajánlható Chevreux, Box-
calf és Lackbörnek szép fényt kölcsö-
nöz és a bőr tartósságát emeli. —
Fenti védjegyre ügyelni kéretik.
Mindenütt kapható.

UJ ÜZLET! SZOLID ÁRAK!

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség
szíves tudomására hozni, hogy Nyiregyházán, a Korona
épületben, a (MEISELS és SALGÓ cég volt helyiségében)

POSZTÓ ÜZLETET

nyitottam és azt a legdivatosabb gyapju és valódi angol szö-
vetekkel szereltem föl.

Sok évi, a helybeli piacon szerzett tapasztalatom és
ismerettségem lehetővé tették, hogy raktáramat a legújabb
és legdivatosabb szövetekkel lássam el, úgy, hogy a leg-
kényesebb izlésnek is minden tekintetben megfeleljek.

A n. é. vevő közönség szíves pártfogását kérve s ma-
gamat jóindulatukba ajánlva, vagyok tisztelettel

PREISZ BERTALAN.

Óriási választék!

Pontos kiszolgálás!

Hirdetések jutányos áron felvételnek

a kiadóhivatalban.

Ha távol lakó rokonnak, vagy barátnak képesleve-
lező-lapot küld

Ha elegáns kivitelű levélpapírra óhajtaná szert
tenni

Ha névjegyet, esküvői meghívót, vagy vala-
mely más nyomtatványt akar készíttetni

Ha bármilyen könyvet beszerezni
akar

Ha hirlapokra, vagy folyóira-
tokra van szüksége

minden alkalommal tessék bizalommal fordulni
PIRINGER JÁNOS
könyv- és papírkereskedéséhez
mely könyvtárával és
egybekezdéssel van